

ጨረፍታዊ ትዕዛብ፣ ልምዳታዊ ስራሕ፣ ማሕበራዊ ረዲዬት ትግራይ /ማረት/ ኣብ ዘባ ደቡብ ትግራይ- ራያ

(gebrehiwetgebru11@gmail.com)

ንራያ ምኻድ ብዙሕ ነገር ምምሃር እዩ፣ መንፈስካ ምሕዳስ እዩ፣ ለምለም ቦታ፣ ሰፊሕ ብዙሕ ምህርቲ ክህብ ዝኸእል ምስ ሰማይ ዝተላገበ ዝመስል ሜዳ ራያ እናረኸኻ ምፍሳሕ ኣብ ራያ ጥራሕ ዝርከብ፣ ፈጣሪ መሬት ክፈጥር ከሎ ንራያ ጥራሕ ዝዓደሎ ይመስለካ። ኣብ ዝባን ግራ ካሕሱ ኮይንካ ንታሕቲ ማለት እውን ሜዳ ራያ ኣላማጣን ከተማ ኣላማጣን እንትትርኢ ዘለልካ ወርድ ይብለካ። ኣብ ሓሸንገን ከባቢ ኣፍላን ዘሎ ለምዒን ጠጥዒን ርኢኻ ወርሒ ሓምላ ዘለኻ እዩ ዝመስለካ። ካብ ኩሉ ንላዕሊ ግን ፃዕራም ህዝቢ ራያ ባህላዊ ዕጣቕ ተጀኒኑ ኣብ እንካ ሃባ ሕርሻዊ ማእቶት እንትትርኢ ብትግራዊይነትካ ትሕበን። እንኳን እዚ ህዝብስ ናተይ ወላዲየይ፣ ሓወይ፣ ሓፍተይ ኮነ ትብል።

ዕለተ ዓርቢ 27 መጋቢት 2011 ዓ/ም ነይሩ ንራያ ክንገይሽ ምስ መሳርሕተይ ቆፀሮ ዝገበርና። ክንቆፀር ከለና ኩላትና ሕገ-ሳት ነይርና ምኽንያቱ ንራያ ክንወርድ ኢና ንቆፀር ዘለና። ዕለተ ቐዳም 28 መጋቢት 2011 ዓ/ም ንገሆ ጉዕዞ ንራያ ኮነ። ሸርሮ መቐለና ንድሕሪት ገዲፍና፣ ማእኸል ፍልጠት ዩኒቨርስቲ መቐለ ሓሊፍና ከተማ ኩሓ እንትንበፅሕ ንገሆ ስለ ዝነበረ ህዝቢ ኩሓ እንዳ ማርያም ቤተ ክርስቲያን ክሳለም ዝግስግስ ብቐፅሪ ኣዝዩ ብዙሕ ነይሩ። ሓደ ካባና “ህዝቢ እንደርታ የቐህ ህዝቢ እዩ፣ ብሃይማኖቱ ዝኣምን፣ ሰብ ዘኸብር ህዝቢ” ክብል ዘረባ ወስ ኣቢሉ። ሓደ መኻይድና ድማ እንደርታ ዓዲ ዓብይቲ፣ ዓዲ ሊቃውንቲ፣ ዓዲ ለምለም መሬት እዩ ዝዓርከይ ኢሉ መሊሱ። ኣነ ኣይተዛረብኩን። ሸፈርና ድማ ስቕ ኢሉ እዩ ዝዘውር ዘሎ። ኣነ ኣብ ከባቢ ኩሓ ዘሎ ምዕባለ እዩ ዝዕዘብ ዘለኹ። ብምዕባለታት ዩኒቨርስቲ መቐለ፣ ዓለም ለኸ መዕርፎ ነፈርቲ ኣሉላ ኣባ ነጋ፣ ኣብ ኩሓ ዝህነፅ ዘሎ ዩኒቨርስቲ ሳይንስን ቴክኖሎጂ መለስ፣ ተጀሚሩ ዘሎ መንገዲ ባቡር፣ ኣብ መስመር መንገዲ መቐለ ኣዲስ ኣበባ ዘለዉ ፋብሪካታት ዓለባ ክዕዘብ ቀልቢይ ተመሲጡ ምስ ኣዕርኸተይ ከይተናገርኩ እዩ ዝቐፅል ዘለኹ። ሃንደበት ድማ ዘይተረደእኒ ሓዳሽ ነገር ተዓዚበ ንየዕርኸይ ሓቲተዮም። ብኣይናለም ገይሩ ዝመፀ ሓደ ዓብይ ናይ ኣስፋልቲ መንገዲ ተዓዚበ መገቢኡን መወዳእቲኡን ክነግሩኒ ሓቲተዮም። ካብ ፓርኪ ኢናዳስትሪ ከምዝተበገስን ኣብቲ ናይ ባቡር ጣብያ ከምዝውዳእን ብደንቢ ነገርምን።

ሓደ ክልተ እናበልና ከተማ ዓዲ ጉደም ኣቲና። “ኣብ ዓዲ ጉደም ዘሎ ሜዳ ብዘበናዊ ሕርሻ ዘይለምዐሉ ምኽንያት እንታይ ይኸውን” ኢሉ ሓደ ሓቲቲና። ሓደ ዓርከና ድማ ዝተሓተቶ ገዲፉ ዘይተሓተቶ መሊሱ “ኣብዙርያ ዓዲ ጉደም ዘሎ ሜዳ ብቐፅሪ ንእትፍጠር ምዕብልቲ ትግራይ ማእኸል ኢንዱስትሪ እዩ” ኢሉ መሊሱ። ሓዚ እውን ብናይ ንገሆ ዛሕሊ እናተሓደስና ሸፈርና ብዝጋብዘና ደርፊታት ብሓሳብ እናዛወና ከተማታት ዓዲ ቐይሕ፣ ተሃራፊት ከተማ መኸኒ፣ ኩኩፍቶ ሓሊፍና ኣብ ውቅብቲ ከተማ ኣላማጣ ባይሕና ኣለና።

ከተማ ኣላማጣ ፀላእታ ዓይኖም ይፍሰስ ደኣምበር ኣብ ፅቡቕ እንካ ሃባ ልምዳት ረኺብናዮ። ህዝባ ከም ልቡ ይሰርሕ ኣሎ፣ ተሸከርከርቲ ካብን ናብን ይሕምበባ ኣለዎ፣ ኮታስ ዘይርና ከምዝተዓዘብናዮ ኣላማጣ ኣብ ዝተረጋገፀ ሰላም እያ ዘለ። ብመሰረት ሒዝናዮ ዝወፃእና ትልሚ ቁርሲ በለዕና ናብ ዝምፀእናሉ ስራሕ ናብ ገጠራት ደቡብ ትግራይ ክንወፅእ ተረዳዲእና። ኣብ ሆቴል ሴንትራል ቁርሲ ኣዚዝና እናበላዕና ኩላትና ብዘዕባ ኣብ ራያ ዘሎ ሃፍተ ገነትን ብባህሉን ብመንነቱን ዝሕበን ህዝብን ኢና ነውግዕ ነይርና። ዋጋ እቲ ዝበላዕናዮ ቁርሲ ምስ ከፈልና ድማ ኣዚና ተደሚምና። ነገራት ኣብዝኸበርሉ ኣብዚ ሓዚ እዎን ኣብ ኣላማጣ ሆቴል ሴንትራል ግን ንሓደ ምግቢ ብ25 ቕርሺ ኢና ተመጊብና። ፅሬትን ኣሰራርሓን እቲ ምግቢ ይበል ዘብል እዩ።

ድሕሪ ቁርሲ ምብላዕ ዝፀበየና ዘሎ ስራሕ ከምቲ ልዕል ክብል ዝገለፅኩም ኣብ ገጠራት ማሕበራዊ ሬዲዬት ትግራይ /ማረት/ እንታይ ዓይነት ልምዳታዊ ስራሕቲ ትሰርሕ ኣላ ንምዕዛብ እዩ እም ስራሕና ብኹሉ ግዘ ለምለም ትባሃል ኣብ ራያ ኣላማጣ ትርከብ ጣብያ ኣሃዱ ኢልና ጀሚርና ኣለና። እቶም ስራሕቲ ንምርኣይ ካብ ከተማ ኣላማጣ ሒዝናዮ ዝኸድና ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ማረት ወረዳ ራያ ኣላማጣ ኣይተ ተስፋይ ፍፁም ኣብ ወረዳ ራያ ኣላማጣ ማረት ብርክት ዝበሉ ልምዳታዊ ስራሕ ትሰርሕ ከምዘላ እዚኣም ንምርኣይ ድማ ይትረፍ ኣብ ሓደ መዓልቲ ኣብ ወርሒ እውን ስለዘይውድኡ ንመኪና ምቕው ኣብዝኸነን ቀረባን ከምዘርእየና መብርሂ ሂቡና ንሕና እውን ብቲ ንሱ ዝበለና ክንጥርነፍ ኢና ተስማሚዕና። ማረት ኣብ ወረዳ ራያ ኣላማጣ ንዝሓለፉ 20 ዓመታት ኣዝዮም ብዙሓት ልምዳታዊ ስራሕቲ ዝዓመመት ኮይና ኣብዚ ሓዚ እዎን ድማ ምስፍሕፍሕ ትካላት ፅሩይ መስተ ማይ ገጠር፣ ምዕባይ ዓቕምን ምምሕያሽ መነባብሮን መናእሰይ፣ ምዕባይ ዓቕሚ ንተግባራይነት ተጠቐምቲ ሰፍቲኔት፣ ውሕስና ዝራእቲ፣ መደብ ልምዳታዊ ሰፍቲኔትን ህፁፅ ሓገዝን ዝበሃሉ ኣዝዮም ዝፍቲ መደባት ልምዳት ሓንጻባ ኣብ ኣዝዮ ተስፋ ዝህብ ልምዳታዊ ስራሕቲ ከምትርከብ ካብ ኣንደበት እቲ ሓላፊ ሰሚዕና ኢና።

ኣዝዮ ሃሩር እዩ ዘሎ። ፀሓይ ካብቲ ልሙድ መሓምበቢ መስመራ ውርድ ዝበለት እያ ትመስል። ጣብያ ኩሉ ግዘ ለምለም ስማን ተግባራን ሓደ ኮይኑ እዩ ረኺብናዮ። ፀሓይ ኣይስመዐካን ለምለም እያ ከም ስማ። ኣብዛ ጣብያ ዝተዓዘብናዮ ልምዳት ኣዝዮ ተስፋ ዝህብ እዩ። ማረት ኣብዚ ጣብያ ብርክት ዝበሉ እቶም ልዕል ክብል ዝተገለፁ መደባት ልምዳት ተዓምም ኣላ። ካብዚኣም ንሕና ዝረኣናዮ ንደቂ ኣንስትዮ ተጂዒቱ ዝውሃብ ናይ መስኖ ጉድጓድ እዩ። እዙይ ጥልቕቱ ከሳብ 35 ሜትሮ ዝወርድ ኮይኑ ብምሉእ ወፃኢ ማረት ተጂዒቱ ሞተር እውን

ተገጠሙሉ ከምዝወሃባን ብዙይ ኣዚዮን ናብረኡን ዝለወጠ ደቂ ኣንስትዮ ከምዘለዎን እዚ ልምዲ ድማ ናብ ብርክት ዝበላ ጣብያታት እቲ ወረዳ ከምዝተስፋሕፋሕን ሕቶ ልምዳት እናኾነ ይመፅእ ምህላውን መብርሂ ተዋሂብና እዩ።

ንመስኖ ዘገልግል ጉድ ጓድ ናይ ደቂ ኣንስተዮ ኣብ ወረዳ ራያ ኣላማጣ ጣብያ ኩሉ ግዘ ለምለም

ሒዚ ድማ ቀጻልና ናብ ወረዳ ራያ ዓዘቦ ጣብያ ማሩ ኣቲና ኣሎና። ጣብያ ማሩ ናብ ጣብያ ኩሉ ግዘ ለምለም ቀረባ ስለዝኾነት ብዙሕ ከይደኸምና ኢና በጻሕና። ጣብያ ማሩ ብፍላይ ቁሽት ቁሊታ ንዘበናት ብፃምእ ማይ እናተሓሰየት ከምዝፀንሐት ነበርቲ ኣውጊዖምና። ደቂ ኣንስትዮ ንሰዓታት ዕትሮ ኣብ ሑቕኣን ቦቕኣ ይጎዓዛ ከመዝነበራ ከምሕማቕ ኣጋጣሚ እናዘከራ ኣውጊዖናና እዮን። “ብሳላ ማረትን መንግስትናን ኣብ ኣፍ ገዛና ፅሩይ ማይ ወጊኡልና እናስተማቕርናዮ ኢና ዘለና። እዛ ማይ ከምገለ ኮይና ከይትበላሾ እሞ ናብቲ ዝነበርናዮ ዓፀቦ ከይንምለስ ንፈርሕ ኣለና” ከብላ ማይ እናቐድሓ ዝረኸበናዮን ኣብ ከባቢ 50ታት ዕድመ ዝርከባ ኣደይ ኪዳን ወ/ጊዮርግስ ኣውጊዖናና። ኣብ ጣብያ ማሩ ብማረት ተሃኒፁ ዘሎ ትካል ፅሩይ መስተ ማይ ኣገዩ ዘበናዊ ብዝኾነ ኣስራርሓ ዝተሰርሐ ምዃኑ ተዓዚብና። እዚ ትካል ብሓይሊ ፀሓይ ዝሰርሕ ሶላር ዝጥቀም እንትኾን ነዊሕ ናይ መስመራት ዝርገሐ ዝተገጠመሉ እዩ። ንከባቢ 600 መራሕቲ ስድራ ዝጠቓም እዚ ትካል ፅሩይ መስተ ማይ ከባቢ 3000 መዓልታዊ ተጠቀምቲ ኣለዉዎ። 6 ናቕጣታት መዓደሊ ማይ ኣለዎ። እዚ ትካል ንሱብ ጥራሕ ዘይኮነስ ናይ እንስሳ መስተዩ ጋብላታት እውን ተሰሪሕሉ እዩ። ጎና ጎኒ እዚ ድማ ንቲ ማይ ዝከታተሉ ኮሚቴ ማይ ተጣይኹ ሕብረተ ሰብ ንፅገና ዝኸውን ገንዘብ ምውፃእ ከምዝጀመረ ተዓዚብና። ከምዚእም ዝበሉ ሓደሽቲ ዓበይቲ ትካላት ማይ ኣብ ወረዳ ራያ ዓዘቦ ጣብያታት ከኩፍቶን ባላን እውን ህንፁቶም ተወዲኡ ኣብ ፈተነ ከምዘለዉ ምሳና ዝነበሩ ሰብ ሞያ ነጊሮሙና።

አብ ወረዳ ራያ ዓዘብ ጣብያ ማሩ ማረት ዝሰርሐቶ ትካል ፅሩይ መስተ ማይ

መሬት መሺዮ፣ ፀሓይ ተፈጥሮ አገዲድዎ እንትዕዘር፣ ንሕና ድማ ጉዕዞ መጀመሪያ መዓልቲ ዛዚምና ኣብታ ምድራዊት ገነት ዝኾነት ከተማ ኣላማጣ ከንሓድር ተመሊሲና። ኣብ ከተማ ኣላማጣ ብዝዘነበ ሓያል ዝናብ ምኽንያት መብራህቲ ጠፊኡ እዩ ሓዲሩ። ዋላ መብራህቲ ተጠፍኦ ስብ ካብን ናብን ምንቅሰቻስ ዝዓግቶ ብዘይ ምንባሩ ንሕና ድማ ምስ ሃገርና እናዘርናን እናተሃደስናን ኢና ኣምሺና። ኣብ ዘዝአተናዮ ግሮሶሪታትን ሆቴላትን ትግራዊይነት ምክብባር መሊኡ ፈሲሱ እዩ። ዕረፍቲ ከንወስድ ኣልጋ ኣብዝሓዝናሉ ሆቴል እውን ከምኡ ሽምዓ፣ ክብሪት ማይ ወዘተ ናብ ኣልጋኻ የምፅኡልካ። መብራህቲ ብምጥፋኡ ዝኾኖኡካ እናመሰሎም ከንዳኻ ይጭነቑ። ሓላላት ዝኾኑ ህዝቢ ብግልጋሎቶም እናተገረምና ናብ ምድቃስና ኣቲና።

ጉዕዞ ካልኣይ መዓልቲ ንምጅማር ኣላማጣ ንድሕሪትና ገዲፍና ዓቕብ ግራ ካሕሱ ተተሓሓዝናዮ። ዘዋሪ መኪናና ዝሕል ዝበለ ናይ ቀደም ደርፍታት ከፊቱ እናሳገለና እዩ። ደኒ ግራ ካሕሱ ንበፃሕቲ ዓዲ ምቕው ንምግባር ገና ብዘተሕ ስራሕ ከምዘድሊ ሓሳብ ንሓሳብ እናተለዋወጥና ኢና። ኣብኡ ዘለዎ ኣህባይ ቅንይ ኢሊን ናብ ዝባን መኪና ደይበን ኣቕሑ ከየውረዳ ኣይተርፋን። መንገዳ መንገዱ ተዘሪኡን መኪና ክትፅገዎን ከላ ዘለወን ትዕቢት ንበይኑ እዩ። ምስ ደኒ ግራካሕሱ ከይተማኖና ገና ብጎሓቱ ከተማ ኮረም ኣቲና። ከተማ ኮረም ቁርሲ ተኣንጊድና ሓዚ እውን ዋጋ እቲ ቐርሲ ኣዚዩ ሚዛናዊ እዩ።

ናይ ከተማ ኮረም ፃንሒት ወዲእና መንገዲ ኣፍላ ሰቕጣ ሒዝና ንሕምብብ ኣለና። ንዓይ እዚ መንገዲ ናይ መጀመርያይ እዩ። ብዚ ኣንፈት ከይደ ኣይፈልጥን። ስለዝኾነ ድማ መስኮት መኪና ከፊተ ከሳደይ ክሳብ ዝቐንን ፍሉይ ግርማ ሞገስ ዝተላበሱ ጎቦታት ክርኢ ወንጣሕጣሕ ምባለይ ኣይተረፈን። ሓደ ብጣዕሚ ዘግረመለይ ነገር ነይሩ። መብዛሕትኦም እዘም ጎቦታት መላጣት እዮም። ክዳን የብሎምን። ሳዕሪ ኾነ እም የብሎምን። ንሕና ደቂ ሰባት ኢና መሊጥናዮም ንምንታይ ተመሊሲና ዘየሓደስናዮም እናበልኩ ብውሽጣይ ይሓሰብ ነበርኩ። መንግስቲ ምውቃስ እውን ኣይሓደኩን ምኽንያቱ ጎቦታትና ፍልፍል ኩሉ ፀጋና እየን ኢላ እዩ ዝሓምን።

መንገዲ ሰቕጣ ንኣንፈት ደቡብ ሓዲግና ጣብያ ፍቕረ ወልዳ ከይበፃሕና ንሰሜን ተዓፂናና። ኣፃድፍ ተኸቲልና ኢና ንኸይድ ዘለና። ኣብዘ ከባቢ ሓሓሊፊን ንስራሕቲ ልምዓት ዝተዋፈራ ናይ ማረት፣ ናይ መንግስትን መካይን ንንግዲ ናብ ገጠር ዘመፃ ኣይሰተ ዓይነት መካይንን ተዘይኮይነን ካልኣት መኪና ኣይረኣዳን። እዞ ቦታ ገነት እዩ ዝምስል። ልዕሊ 15 ኪሎ ሜትር ቁልቁለት መንገዲ እንትወርድ ብየማነ ፀጋም ምሳኻ ዝወርድ መስኖ ንቲ ከባቢ ፍሉይ ግርማ ሞገስ ካብ ምሃብ ሓሊፉ ኣብቲ ከባቢ ንፁህ ኣየር ክህሉ ድማ ዓብዩ ኣበርክቶ ኣለዎ። እዚ

አዝዩ ሰፊ ስፍራ ላይ መስኖ ቦታ ዘበናዊ ንምግባር መንግስቲ ክሰርሖሉ ክምዝግባእን ብልዕሊ እቲ መስኖ ዘሎ መላጣት ኣገድፍ ክዕቀብ ክምዘለዎን ዑደተኛታት ኣብ ዘረባና ደጋጊምና ኣልዒልናዮ ኢና።

ድሕሪ ጉዕዞ ብዙሕ ጥውይዎይ መንገዲ ኣብ ጣብያ ሰሰላ ፍሉይ ቦታ ዓዲ ናኹራ መደቦ በገሕና። ኣብ ዓዲ ናኹራ ፍልይ ዝበለ ስራሕቲ ልምዓት ዘበናዊ መስኖ ተዓዚብና። እዙ መስኖ ብሓቂ ንቲ ከባቢ ዘይኮነስ ንኻልእ ከባቢ እውን ተሞኩሮ ክኸውን ዝኸእል እዩ። እዙ መስኖ ኣብ 60 ሄክታር መሬት ዝዓረፈ ኮይኑ ልዕሊ 2.8 ንውሓት ዘለዎ ካናል ኣለዎ። እዙ ሰፊሕ ስፍራ ልምዓት ማረት ምስ ኣክሸን ኣይድን ቢሮ ማይ ሃፍትን ብምትሕብባር ክምዘሰርሖቶን 240 ዝኣኸሉ ተጠቀምቲ ሓረስቶት ክምዘለዎን ምሳና ዝነበሩ ሰብ ሞያ ኣብሪሆምልና። እዙ መስኖ ሩባ ብምጥላፍ ዝተሰርሖ ኮይኑ ኢኮኖሚያዊ ኣዋጃይነቱ ድማ ልዑል እዩ ኢሎምና እቶም ሰብ ሞያ። ብዙ ልምዓት መስኖ ዘይተሓንሰን ተስፋ ዘይሰነቐን ዑደተኛ ኣይነበረን። ኣብዙይ ዑደተኛታት ሕቶ ክልዕሉ ዝገበረ ሓይ ክስተት ኣሎ። ብሓይሊ ኤሌክትሪክ ናብ ላዕለዎይ መፋሰስ እቲ መስኖ ማይ ከደይብ ተባሂሉ ዝተሃነፀ ሓይ ትካል ኣሎ ግን ካብ ዝግጠም ክሳብ ሓዚ ግልጋሎት ኣይሃበን እሞ ንምንታይ ዝብል ሕቶ ተላዒሉ? እዙይ እንተሰርሖ 30 ሄክታር ተወሳኺ መሬት የልምዕ እዙይ ቀሊል ኣይኮነን ንምንታይ ክሳብ ሓዚ ግልጋሎት ዘይሃበ ዝብል ሕቶ ተደጋጊሙ ተላዒሉ። ኣብኡ ዝነበሩ ሰብ ሞያ ድማ ኣብ ቀረባ ፍታሕ ክረክቡ እዩ ኢሎም።

ልምዓት መስኖ ሰሰላ ዓዲ ናኹራ ብኸፋል

ኣብ ሰሰላ ማረት ብርክት ዝበሉ ልምዓታዊ ስራሕቲ እያ ትሰርሖ ዘላ። ካብ መስኖ ብተወሳኺ ኣብ ቀረባ እዋን ብሓይሊ ፀሓይ ዝሰርሖ ዓብዪ ትካል ፅሩይ መስተ ማይ ሃኒፃ ንኸተማ ሰሰላ ኣረኪባ እያ። ከተማ ሰሰላ ድማ ካብ ፀገም ፅሩይ ዝስተ ማይ ተናገሩ እነሆ ፅሩይ ማይ ካብትሰቲ ኣዋርሖ ኣቐፂሩ ኣላ። 2169 መራሕቲ ስድራ ተጠቀምቲ ኮይኖም እዮም። እዙ ትካል 8 ናቐጣታት መዓደሊ ማይ ኣለዎ። እዙ ዓብዪ ትካል ፅሩይ ማይ ብሓይሊ ፃሓይ ዝሰርሖ ኮይኑ ኣብ ድሕሪ ህንፅት ፀገም ክደጋገም ዝከታተሉ ኮሚቴታት ሕ/ሰብ ድጋፍ ክገብር ስራሕቲ ጀሚሮም እዮም። ንእስቲ ካሰቸ ኣባዲ ተረባሒት ፅሩይ ማይ ኮይና እያ። “ከይሰበር እሞ ንድሕሪት ከይንምለስ ኩሉ ዝምልከቶ ኣካል ክከታተሎ ይግባእ። ዝሓለፈ ፀገም ይኣኸለና። ብፍላይ ደቂ ኣንስትዮ ማይና ክንሕልውን ክንከናኸንን ይግባእ። እዙ ማይ ዝሰርሖልና

ትካላት ድማ የቆንዶልና” ክትብል ሐሳባ ገሊ። ዑደተኛታት ድማ ድሕረ ህንፃት እውን ምስራሕን ምክትታልን ከምዘድሊ ርኢቶና ገሊፅና ኢና። ኣብዛ ከተማ ዝረአናዮ ካልእ ስራሕ ህንፃት ዓብዩ መኽዘን እኽለ እዩ። ልዕሊ 10,000 ኩንታል እኽለ ይሕዝ። ዕላማ እዙ ህንፃ ህዝቢ ምግብ ንስራሕ ኮነ ህፁፅ ሓገዝ ኣብ ቀረብኡ ንምርካብ እዩ። ድኽነት እናጠፍአ እንትኸድ ድማ ሓረስቶት እቲ ከባቢ ፍርዶቶም መቐመጢ ክጥቀምሉ እዮም። ማረት ከምዚኣም ዝበሉ ደረጃኦም ዝሓለዉ ህንፃታት ብምህናፅ ኣብ መላእ ትግራይ ልዕሊ 60 መኽዘናት

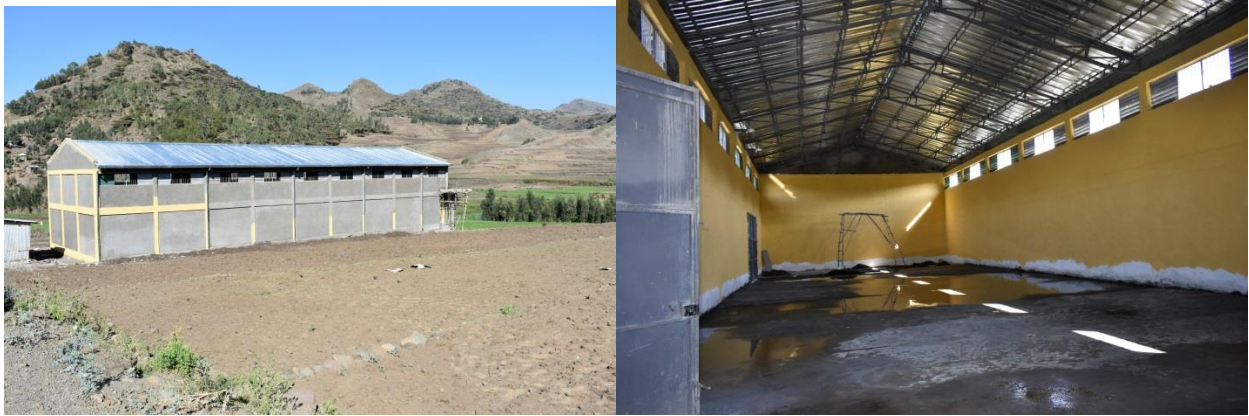
ከምዝሃነፀት ካብ መረዳእታታት ምፍላጥ ተኸኢሉ።

ኣብ ዕሽል ከተማ ሰሰላ ብማረት ዝተሰርሐ ትካል ዕሩይ መስተ ማይን ልዕሊ 10,000 ኩንታል ዝሕዝ መኽዘን

ሒዚ እውን ጉዕዞና ንቅሚት ንኣንፈት ምዕራብ ቀፂልና ኣብ ከተማ ዛታ ንመናእሰይ ተባሂሉ ተሃኒፁ ንመናእሰይ ተዓዲሉ ኣብ ጅማሮ ዘሎ ልምዓት መደባዊ ዛላ ምስ ረአና ከተማ ዛታ ረጊፅና ንኡፍላ እንትንምለስ ኣብ መንገዲና ከምቲ ኣብ ሰሰላ ዝረአናዮ ዓብዩ ናይ እኽለ

መኸዝን ህንፀቱ ኣብምዝዛም ዘሎ ተመሳሳሊ ዓብዪ መኸዝን ረቪብናስ ካብ መኪናና ወራድና ኩነታት ህንፀቱ ርኪና ሓሊፍና ኢና።

ኣብ ጣብያ ፋላ ብማረት ዝሰራሕ ዘሎ ልዕሊ 10,000 ኩንታል ዝሕዝ መኸዝን እኽሊ

ጉዕዞ ካልኣይ መዓልቲ ንምዝዛም ሓንቲ ስራሕ ጥራሕ ተሪፋትና ኣብ ጣብያ ሓሸንጎ። ማረት ኣብ ዘባ ደቡብ ትግራይ ምዕባይ ዓቕምን ዓቕምን ምምሕያሽ መነባብሮን መናእሰይ ዝብል ዓብዪ መደብ ኣብ ስራሕን መሬትን ዘይብሎም መናእሰይ ከምትሰርሕ ኣብ መጀመሪያ ተገሊፁልና ነይሩ። ብዙ መደብ እንታይ ተሰራሕ ዝብል ንምርኣይ ወረዳ ኦፍላ ጣብያ ሓሸንጎ ክንርኢ ጉዕዞ ናብ ጣብያ ሓሸንጎ ቀረልና። ዝገርም እዩ። እተን ዘዘራረብናየን ደቂ ኣንሰትዮ ወ/ር ንግስቲን ወ/ር መረሱን እየን ዝባሃላ። ቅድሚ ናብዚ መደብ ምሕቛፊን ምንም ከምዘይነበረን፣ ድሕሪ ናብዚ መደብ ምሕቛፊን ግን ኣብ ማእኸላይ ናብራ ከምዘለዎን ሃፍቲ ምዕቛር ከምዘጀመሩን የብርሃ። ካብዙ መደብ እንታይ ተሓጊዝክን ዝብል ሕቶ ቀሪቡለን እንትመልሳ “ካብዚ መደብ ገንዘብ ተይኮና ረቪብናስ ኣብ ክባቢና ዘሎ ፀጋ ነገርና ናብ ስራሕ ክንኣቱ። ምስ ሰብ ከመይ ከምንራኽብ፣ ንስራሕ ድልውነት፣ ኣተሓሕዞ ገንዘብ ዝብሉን ካልኣትን ሰፍሕ ዝበሉ ስልጠናታት እዮም ተሃሂቦምና። እዚ እም ምስሰልጠና ኢና ካብ ደደቢት ልቓሕ ኣውግእና ናብ ስራሕ ኣቲና ለውጢ ኣምግእና ዘለና፣ ወሳኒ ስልጠና ስለዝኾነ ካልኣት ኣብ ትግራይ ዝርከቡ ከማና ዝበሉ መናእሰይ እውን ተዝወሃቦም ዓብዪ ለውጢ ምመፀ” ብምባል ሓሳብን ገሊፀን።

ናይ ወረዳ ኦፍላ ስራሕ ወዲእና ቐላይ ሓሸንጎ ብፀሓይ ዓራርቦ ኣናረኸና ናብታ ማእኸል ራያ ዝኾነት ከተማ ማጨው ጉዕዞ ጀሚርና። ኣብ ማጨው ደቲማ ዝወዓለት ነብሲ መዕረፊ ኣልጋ ክትደሊ ምንቕስቓስ ዋላ እንተገበረት ኣልጋ ምርካብ ግን ከቢድ እዩ ነይሩ። ማጨው ኣመላ ቐዪራ ፀኒሓትና ክሳብ ዓንቀራ ብሰብ መሊኦ ኣልጋታት ኩሎም ተታሒዞም። ምኽንያት ሓቲትና ናይ ቲቪቲ ሰብ ሞያን ካልኣትን ዋዕላ ስለ ዘሎ ንሶም ቀዲሞም ሒዘመዎ ተባሂልና። ደገ እኳ ኣይሓደርናን ክንመርፅ ግን ኣይክኣልናን። ኣብዘገገጠመና ሓዲርና። እንተ ብምግብ፣ ብመስተን ብኻልኣት ግልጋሎታትን ግን መቼወና እዩ ሓዲሩ።

ጉዕዞ ሳልሳይ መዓልቲ ኣብ ወረዳ እንዳ መኸን ጣብያ መኸን ሓደ ኢልና ፈሊምና። ሓዚ እውን ማረት ኣብቲ ወረዳ መደብ ምብቃዕን መምሕያሽ መነባብሮን መናእሰይ፣ ምዕባይ ዓቕሚ ንተግባራይነት ኣብ ተጠቀምቲ ሰፍቲኔት፣ መደብ ልምዓት ንህቢ፣ መደብ መክንኻን ፀገም ወሱነት ኣእምሮ ዘለዎም ወገናት፣ መደብ ልምዓታዊ ሰፍቲኔት፣ መደብ ምስፍሕፍሕ ትካላት ፅሩይ መስተ ማይ ዝብሉ ዓብይቲ መደባት ከምትግምም ካብ መብርሂ ዝሃበና ክኢላ ምርዳእ ክኢልና። ንሕና ድማ መደብ ምዕባይ ዓቕሚ ንተግባራይነት እንታይ ማለት እዩ ኢልና ኣብ ጣብያ መኸን ክንርኢ ከይድና። ኣብቲ ጣብያ ብዚ መደብ ዝተሓቐፉ ተጠቀምቲ ብዙሓት እኳ እንትኾኑ ወ/ር ብርሃንን ወ/ር ፎዚያን ከም ኣብነት ወሲድና ርኪና። እዞን ወገናት ምዕሩይ ኣመጋግባ ኣብ ገዝኦን ንምትእትታው ኣብ መረበኦን ሓምሊታት ብምዝራእ ተጠቐምቲ ይኾና ከምዘለዎ ተዓዘብና። እዞን ወገናት ብዝሃበና መብርሂ ዓጊብና ኢና። ብዚ መደብ ብርክት ዘበለ ልምዓታዊ ስራሕቲ ይዓማ ከምዘለዎን እዚ መደብ እንትውዳእ ማለት እውን ድሕሪ 2 ዓመት ካብ ሰፍቲኔት ንምምራቕ ዘኸኸል ዓቕሚ መሰረት ገይረን ይሰርሓ ከምዘለዎን ሓበረን። ዕደተኛታት ምትእትታው ምዕሩይ ኣመጋግባ ንህንፀት ሓደ ማሕበረ ሰብ ወሳኒ ስለዝኾነ እዙ ማረት ኣተኣታቲያዮ ዘላ መደብ ከይተቐራረፀ ክቐፅልን ናብ ካልኣት ማረት ዘይብለን ወረዳታት ክሰፍሕ ከምዘለዎን ርኪቶ ሂብና ኢና።

ኣብ ጣብያ መኻን ብማረት ዝተኣታቶ ዘሎ ተኸሊ ገደና

መስመር ማጨው እምባ ኣላጀ ተኸቲልና ብምኻድ ኣብ ጣብያ ዓይባ ድማ ብዚ መደብ እዙይ ዝሰለጥ ብጣዕሚ መምህራ ዝኾና ተጠቀምቲ ደቂ ኣንስትዮ ረኽቡናስ ቡብቦትኡ ክንደይ ዋዕሮታት ከምዘለዎ ምዕዛብ ክኢልና። ኣብ ዓዲና ዘሎ ኣፈላላይ ገሊኡ ልቓሕ ኣውጺኡ ቁርጥም ኣቢሉ በሊዑ ንመለቀሕቲ ትካላትን መንግስትን እናፀለመን እናኸሰሰን ይውዕል፤ እዞን ኣብ ጣብያ ዓይባ ዝረኽብናየን ዋዕሮታት ልምዓት ድማ ካብ ማረት ናይ ተግባር ስልጠናን ካልኣት ድጋፋትን ምስረኻባ ሂወተን ንምቕያር ላዕልን ታሕትን ብምባል ሓዚ ድኽነት ከሸንፍኣ ዝኸለላ ምዃነን ፈሊጠን ኣለዎ። ንእስቲ ኣወጣሽ 1/ሄርን ኮማሕ ስዩምን ካብተን ብዙሓት ተጠቀምቲ ገሊኡን እየን። ንእስቲ ኣወጣሽ 1.ሄር ብማረት ድጋፋት ምስተውሃበት ሓዚ ኣብ ልምዓት ደርሁን ምህግርን ምርባሕን ጠለቢጊዕ ተሓቕፋ ኣድማዒ ስራሕ እናሰርሐት ዘላ ኮይና ኮማሕ ስዩም ድማ ኣብ ልምዓት ደርሁ ተሓቕፋ መርኣያ ኮይና ዘላ ንእስቲ እያ። ብቓላት ክግለፅ ከሎ ክንእስ ይኸእል። ተሞኩሮ እዞን ዋዕሮታት ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ኩሉ ትግራይ ተዝዝርጋሕ ግን ኣብ ምቕናስ ድኽነት ናይ ባዕሉ ልዑል ታራ ምተገወተ።

ኣብ ወረዳ እምባ ኣላጀ ብማረት ዝተኣታቶ ዘሎ ዝተፈላለዩ ኣታዊ ዘዕብዩ

ጉዕዞ ሳልሳይ መዓልቲ ንምዝዛም ዝተረፈና ዕድመ ሰዓታት እዩ። ዝተረፈትና ኣብ ወረዳ እምባ ኣላጀ ጣብያ ተኸዓ ፍሉይ ቦታ ዓዲ ቀራቁሮ ማረት ምስ ኢፋድን ቢሮ ማይ ሃፍቲ ክልል ትግራይ ብምትሕብባር ዝሰርሐቶ ንልምዓት መስኖ ዝውዕል ሩባ ምጥላፍ እዩ። እዙ ምጥላፍ ሩባ ብ2017 ዓ/ም/ፈ ዝተሰርሐ ኮይኑ ን60 ደቂ ኣንስትዮ ዝርከቦም 310 መራሕቲ ስድራ ተጠቀምቲ ዝገብር ኮይኑ 40 ሄክታር ሕርሻ ብመስኖ ይሸፍን። ኣሰራርሓ እዙ ምእላይ ሩባ ልዑል ጥብብ ኣሰራርሓ ዝዓረፎ እዩ። ሓረስቶት እዚ ከባቢ ኣብ ልዑል ርብርብ ስራሕቲ መስኖ ረኺብናዮም። ኣብዙይ ዑደተኛታት ተጠቀምቲ ሓረስቶት ናብ ልዑል ዋጋ ዘውፅኡ ቀወምቲ ተኸሊ ንክሰጋገሩ ተዝስራሕ ዝብል ርኢቶ ሂብና።

ማረት ምስ ኢፋድን ቢሮ ማይ ሃፍትን ብምትሕብባር ኣብ ወረዳ እምባ ኣላጀ ጣብያ ተኸዓ ፍሉይ ቦታ ዓዲ ቐራቁር ዝሰርሐቶ ዘበናዊ ትካል መስኖ ብኸፋል

ንምጥቕላል ዝኣክል 3 መዓልቲ ዝረኣናዮ ስራሕቲ ልምዓት ማሕበራዊ ረዲኤት ትግራይ /ማረት/ ብጨረፍታ ደኣምበር ኣብ ዞባ ደቡብ ትግራይ ንዝሓለፉ 20 ዓመታት ማረት ዝሰርሐቶ ልምዓት ኣዝዩ ብጣዕሚ ብዙሕ እዩ። ኣብዙይ ክረእ ዝግበኣን ዝተዓዘብናዮን ማረት ብብኸባቢኡ እትሰርሐም ስራሕቲ ልምዓት ተቐቢልካ ናብ ካልእ ቦታታት ትግራይ ኣብ ምስፋሕ ሕፅረት ዘሎ ምዃኑ ኢና ተዓዚብና። ዝምልከቶ ኣካል ክሰርሐሉ ድማ ናይ ኩላትና ርኢቶ ነይሩ። ካልእ እቲ ዝነበረ ፕሮጀክት ስርሐ ወዲኡ ክኸይድ ከሎ እቲ ስራሕ ንድሕሪት ናይ ምምላስ ከደጋጥም ማረት ኮነ መንግስቲ ድሕረ ህንፀት ወይ ድሕረ ፕሮጀክት ዝከታተል ግብረ ሓይሊ ተዘግይሹ እቲ ልምዓት ዝበለፀ ውፅኢታዊ ምኾነ ዝብል ምኽረ ሓሳብ እውን ተደጋጊሙ ተላዒሉ እዩ። ማረት ድማ ኣብ ውሽጢ 40 ዓመት ኣብ ስራሕቲ ህፁፅ ሓገዝ፣ ስራሕቲ ህንፀት ትካላት ፅሩይ መስተ ማይ፣ ስራሕቲ ምዕባል ሕርሻን ክንክን ሃፍቲ ተፈጥሮን፣ ምትእትታው ዘበናዊ ልምዓት መስኖ ወዘተ ዘኸፈብተቶ ልምዲ ኣዚዩ ልዑልን ጠቓምን ስለዝኾነ ካብዚ ንላዕሊ ክትሰርሕን ክትሰፍሕን እዋን ይጠልባ ምህላዉ ናብ ሕቶ ዘየኣቱ ዋኒን እዩ። ኣብ ትግራይ ይዕበ ይንኣስ ብማረት ዝሰለጥ ዘሎ ልምዓታዊ ስራሕቲ ውፅኢታዊ ንምዃን ብፅሒት ገበርቲ ሰናይ ኣዝዩ ልዑል ብምዃኑ ኣብቲ ዑደት ተሳተፍቲ ዝነበርና ኣድናቕትና ገሊፅና ኢና። ብቲ ን3 መዓልቲ ዝገበርናዮ ዑደት ድማ ብዙሕ ስለዝተምሃርናሉ ኣዚና ሕጉሳት ነይርና። ብኸልእ ዛዕባ ክሳብ ንራኸብ ሰላም።